

Novi ZOR - ispunjavanje neobaèanog

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2014/7/9 17:23:43

NASTAVAK ZASJEDANJA 13. SJEDNICE HRVATSKOGA SABORA,
ODRŽANE 9. SRPNJA 2014.

Toèka dnevnog reda:

Konaèni prijedlog Zakona o radu, drugo èitanje, P.Z.E. br. 606

DRAGUTIN LESAR:

Hvala poštovani gospodine potpredsjednièe.

Kolegice i kolege, ministre.

Veæina ministara u ovoj Vladi nije glas da ne ispunjavaju obeæano.

Ministar rada, gospodine ministre vi ste jedini èlan ove Vlade i ministar koji se može pohvaliti da æe izvršiti ono što nije obeæano a to je novi Zakon o radu. Još prije godinu dana Vlada je bila izrièito jasna da nema namjeru intervenirati sa novim Zakonom o radu.

Nije, krenuti æu od zablude koje se nameæu, ponavljaju kao mantre, nije Zakon o radu uništavao radna mjesta ni u Hrvatskoj ni u Europi nego su radna mjesta uništili vagabundi iz financijskog sektora koji su proizveli, produžili i stvorili ovu krizu. A iz podataka o ostvarivanju dobiti velikih kompanija unazad 4 godine vidljivo je da nikada veæu dobit nisu imali nego u godinama krize.

I u obrazloženju Zakona i raspravom ali i sadržajem u Hrvatskoj se pokušava instalirati vrijednosni sustav u kojem je privilegija imati posao pod bilo kojim uvjetima. To je doista pokušaj uvođenja diktature, diktature tržišta i o tome ne mogu i ne smiju odlučivati ni samo sindikati, ni poslodavci, ni Vlada nego to mora biti zadnja na tom području, zadnja rijeè mora biti rijeè Hrvatskoga sabora. Hrvatska udruga poslodavaca pokušava pomoæi Vladi i ministru usvajanje ovog Zakona jer hini nezadovoljstvo ovim Zakonom. Oni su itekako zadovoljni ovim Zakonom. A dokaz o tome je da pred Hrvatski sabor nisu došli ni s jednim konkretnim amandmanom. Dakle, smatram da su samo javno hinili nezadovoljstvo i time pokušali ojaèati poziciju Vlade u obrani ovog Zakona u Hrvatskom saboru.

I ovaj Zakon o radu ponavlja povijest, 2003. uoèi izbora ili nekoliko mjeseci uoèi izbora tadašnja Vlada je donijela novi Zakon o radu s istim argumentima, obrazloženjima i velikim obeæanjima njegovog efekta u Hrvatskoj i naravno i zbog takvog Zakona o radu izgubila izbore.

Nekoliko puta do sada s ove govornice pitao sam vladajuæe da li se doista ne boje da ovakvim upravljanjem državnom da æe na vlast vratiti, ne vratiti, pokloniti HDZ-u. Smijuljili su se, meškoljili, cinièno smijali, sada, danas sam èuo iz redova vladajuæe koalicije otrprilike istu takvu poruku prije par minuta.

U obrazloženju ciljeva ovog prijedloga Zakona Vlada je jasno napisala a po redosljedu ako se ne varam radi se o 8. cilj smanjiti indeks zakonske zaštite zaposlenja kako bi se olakšalo otpuštanje a time i zapošljavalo odnosno otvarala nova radna mjesta. Olakšavanjem otpuštanja i tobože zapošljavanja ne otvaraju se nova radna mjesta omoguæava se tek zamjena radnika. Kojih? Starijih, bolesnijih, s puno ili više djece, naroèito ako se radi o ženama èija djeca èešæe pobolijevaju ili kako

ih kapitalisti nazivaju nekonkurentnom radnom snagom. I samo æe doæi do zamjene tih kategorija sa drugim koji s obzirom da smo im nametnuli i nameæe se pravilo da je privilegija imati radno mjesto prihvaæaju nepovoljnije uvjete rada od onih koji su sada zaposleni.

Koje dræave u Europi imaju najveæi indeks zakonske zaœtite zaposlenja? Austrija, Njemaæka, Belgija, Nizozemska, Skandinavske Dræave u kojima je broj nezaposlenih najmanji u Austriji, Njemaækoj, Dræavama Beneluksa i Skandinaviji. To je samo dokaz da je indeks zakonske zaœtite zaposlenja, skretanja nezaposlenosti ne mora imati apsolutno nikakve veze.

Druga dogma koja se stalno ponavlja radnici u Hrvatskoj su preskupi, imaju prevelika prava, bruto troœak rada je preveliki i premalo se radi. I to godinama. Ne samo sada, ne samo za vrijeme vlasti ove koalicije, to je uvijek prisutno.

Oporezivanje rada u Hrvatskoj je po stopi, od ukupnih poreza 40,7%, Europska unija ima 51. Oporezivanje potroœnje u Hrvatskoj je 49,1, Europa ima 28,5. Oporezivanje kapitala u Hrvatskoj je 10,3%, Europska unija ima 20,8%. Prosjeæna neto satnica u Hrvatskoj je 4,7 eura, u Europskoj uniji 23,7. Ukupni bruto troœak po satu rada u Hrvatskoj je 8,8 eura, u Europskoj uniji 23,7. Dakle naœi radnici sa 8,8 bruto troœka po satu rada i 4,7 eura prosjeæne neto satnice su jedinim i glavnim razlogom nekonkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

I zadnji podatak u prosjeænom kretanju prosjeæne plaæe pokazuje da je pala ispod 5300, ona æe i nadalje naæalost padati. A kada pogledate podatke u distribuciji plaæa æak 32% zaposlenih prima plaæu do 3700 kuna, do 3700 kuna neto mjeseæno. To je podatak za sve one koji imaju radni fond sati od 160 do 200 mjeseæno. Zadnja dva dana aktualan je prijedlog i tema da æe doæi do poveæanja plaæa u Hrvatskoj ako dræava ukine poreznu stopu na dohodak od 40%. Kao da su poslodavci poveæavali plaæe kada se porezna stopa s 15 smanjila na 12 i s 45 na 40.

Æetvrta prijevarena i podvala graðanima i zaposlenima u Hrvatsko ... samom definicijom kaznenog djela neisplata plaæa su uzeti u zaœtitu i to moram ponoviti da je to laæ jer je kazneno djelo prema sadaœnjem zakonu samo onda ako poslodavac ima novac, a iz objesti recimo ne æeli isplatiti plaæe. Ako ne moæe raspolagati svojim sredstvima ili nema dovoljno novaca neisplata plaæa prolazi nekaænjeno.

Ministar je u uvodu rekao da ovaj zakon stimulira kolektivno pregovaranje. Ovaj zakon ovako postavljen stimulira stvaranje æutih tvorniækih sindikata i toboæe kolektivnih ugovora kako bi se niz moguænosti smanjenja radniækih prava takvim tvorniækim kolektivnim ugovorima utvrðivali niæe od zakonom utvrðenih, a posebice kod agencijskog zapoœljavanja.

Druga konstanta je ugovor na odreðeno koja æe postati privilegija, jer smo rekli privilegija je imati posao pod bilo kojim uvjetima. Treæe, agencijsko zapoœljavanje, toæke zloupotrebe u formulacijama, ista prava ako rade na istim poslovima pa tri godine isti radnik kod istog poslodavca na istim poslovima. Naravno da æe nakon tri godine biti sliæni poslovi, a ne isti i da æe agencijski radnici raditi na sliænim a ne istim poslovima.

Radi se zapravo o voðenje i ozakonjenje dumping cijene na træiœtu rada jer ti radnici nemaju prava, na materijalna prava iz kolektivnih ugovora œto doista jeste suprotno direktivi 104 od 2008. jer pod pojmom plaæe u Europi u ugovornom funkcioniranju Europske unije pod plaæom se podrazumijeva ne samo redovna, osnovna i minimalna plaæa nego sva primanja, odnosno davanja poslodavca prema zaposlenom u novcu ili naturi.

Razorne posljedice agencijskog zapoœljavanja i njihovog œirenja uvidjeli su i prepoznali i u Njemaækoj i ograniæili na 18 mjeseci. Oni valjda znaju jer su se opekli na svom iskustvu zaœto to rade.

A kako to veæ u Hrvatskoj izgleda, primjer vam je Zagrebaæki Holding i ponaœanje navodno buduæeg gradonaæelnika Hrvatske kako se vrœi zamjena postojeæih radnika kroz agencijsko zapoœljavanje. Valjda je ta odredba u Zakonu o radu i uœla da bi se pogodovalo Zagrebaækom Holdingu.

Invalidi koji viœe ne mogu raditi kod tog poslodavca mogu dobiti, bez obzira na razlog nastanka invaliditeta, otkaz. Kaæu ne smanjuju se radniæka prava, a-a, uopæe.

Probni rad. Ako radnik koji je na probnom radu ode na bolovanje to je zakoniti razlog za otkaz, bez prava pristupa sudu za svoju zaštitu.

Raspored radnog vremena. Jednaki raspored, nejednaki, preraspodjela radnog vremena i dopunski rad. U 36 amandmana koje smo podnijeli na ovaj prijedlog zakona pokušavamo Vladi pomoći da neke od tih odredbi budu jasnije, èišæe, preciznije, nešto što su propustili regulirat da se regulira, kao dokaz da nismo a priori protiv bilo kakvih promjena nego onih koje u sebi nose pravednost. Međutim ne mogu razumjeti naprosto i prihvatiti èinjenicu da se dopunski rad ili pravo na dopunski rad od 8 sati tjedno predstavlja kao pravo radnika da dodatno može zaraditi, a onda u zakonu imate odredbu da mu poslodavac mora dat suglasnost za takav rad. Pa ako je to pravo radnika što njegov poslodavac ima onda s tim da æe on dopunsko raditi.

Bojim se da iza toga postoje neæasne namjere onih koji su takvu formulaciju ugradili u zakon. Radni tjedan i njegovo raspoređivanje kaže da se utvrđuje kolektivnim ugovorom, sporazumom, pravilnikom. Ako svega toga nema onda poslodavac svojom odlukom. To je jako velika zaštita.

I ono što vidim da ministar rada ne razumije nikakvu vezu između stanja na tržištu rada, prava žena, njihove zaštite. Nikako da shvati da brojka od ispod 40 000 novorođene djece, ispod 20 000 novosklopljenih brakova i èak 6000 rastava braka je djelomièno posljedica stanja na tržištu rada, posebice žena, posebno raspored radnog vremena u toku dana i u toku tjedna.

Ali zbog vremena ne mogu ministru objasniti da su to razlozi koji dovode do problem stanja u obitelji, ne samo kao što neki dan kaže obrazovni sustav i ovim Zakonom o radu doista poslodavci ne pokazuju niti minimum društvene odgovornosti, a morali bi, ne zbog teorije, ne zbog parole, ne zbog floskule nego èinjenica da ova država veæ godinama, ne dvije, ne tri, ne pet, nego 20-ak godina veliku kolièinu javnog novca ulaže u privatni sektor.

5 i pol milijardi kuna u prošloj godini subvencija, 53000 zapošljavanja uz niz pogodnosti na teret javnog novca. 19 i pol tisuæa onih koji su radili za 1600 kuna. Desetke milijardi kuna otpisanih poreznih dugova. Ako to nisu dovoljni razlozi da zahtijevamo i da poslodavci moraju biti društveno odgovorni prema stanju na tržištu rada i radnicima ne znam što æu, a oni koji to ne razumiju bit æe zadovoljni.

I pamтите, poslodavci æe biti zadovoljni samo onda kada u državi bude samo Zakon o minimalnoj plaæi bez Zakona o radu i kolektivnih ugovora. To oni zovu fleksibilno tržište rada i mogućnost brže prilagodbe.